

Protokoll

Närvarande ledamöter

Marja Sandin-Wester (MP) ordförande
Annette Lundquist Larsson (M) vice ordförande
(ordförande under §8 att-sats 3)
Mathias Tofvesson (S)
Sara Stenudd (V)
Anita Mofors (M)
Sten-Åke Larsson (M)

Närvarande ersättare:

Eileen Ingulfson (MP)
(tjänstgörande ersättare under §8 att-sats 3)
Lars Richter (M)
Cecilia Önfelt (C)
(tjänstgörande ersättare under §8 att-sats 3)
Ewa-Marie Ås (KD)

Tjänstgörande ersättare:

Sylvia Lindgren (S)

Anmält förhinder:

Sheren Ansari (S)
Paul Trossö (S)
Djuna Jangmyr (Fi)

Närvarande tjänstemän

Förvaltningschef Mats Larsson, avdelningschef Christer Knutås,
personalchef Carin Björnvall, utredare Karin Söderling,
landskapsingenjör Sara Carlquist, biträdande borgarrådssekreterare
Helena Cullemo och nämndsekreterare Ewa Dahl.

Personalföreträdare: Anette Pettersson, Kommunal

Plats: Hantverkargatan 3D, Kristallen

Tidpunkt: 16.00 – 16.50

Omfattar § 1 – 13, sid 1 - 15

Utses att justera: Ordförande och vice ordföranden

Datum för justering: 2016-12-27

Marja Sandin-Wester

Annette Lundquist Larsson

Ewa Dahl

§ 1 Dagordning, protokoll mm

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. fastställa utsänd dagordning
2. ordföranden och vice ordföranden justerar dagens protokoll 2016-12-27

§ 2 Föregående sammanträdesprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna protokollet från den 9 november 2016 med tillägget att ersättaren *Sylvia Lindgren* (S) hade anmält förhinder att delta i sammanträdet denna dag.

§ 3 Anmälan övriga frågor

Förelåg inga för dagen.

§ 4 Anmälan av inkomna protokoll och skrivelser

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. **godkänna anmälningarna och lägga dem till handlingarna.**

1. Beslut från länsstyrelsen 2016-11-08 om tillstånd till renovering av terrassmurar samt uppsättande av handledare på Brännkyrka kyrkogård. (Dnr 4.1.2-22-2015) (utsänds till Kn)

2. Beslut från länsstyrelsen 2016-12-02 om tillstånd till ingrepp i anslutning till fornlämning RAÄ Spånga, 284:11-3 m fl, Stockholm (Dnr 4.1.2-20-2015) (utsänds till Kn)
3. Avtal mellan Stockholms kyrkogårdsförvaltning och OrthoMetals om återvinning av metaller efter kremering. (Dnr 2.4.2-1922-2016) (utsänds till Kn)

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna anmälan.

§ 5 Anmälan av samrådsprotokoll**Kyrkogårdsnämndens beslut****Nämnden beslutar att**

1. godkänna anmälan

Anmälan gjordes av:

1. samrådsprotokoll från förvaltningsgrupp 2016-12-07.

Kyrkogårdsnämndens beslut**Nämnden beslutar att**

1. godkänna anmälan.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna anmälan.

§ 6 Information från rådet för funktionshindersfrågor

Förvaltningen informerade genom *Christer Knutås* från rådets senaste möte 2016-12-12. *Mats Larsson* informerade rådet om de bägge ljudguideprojekten på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen. *Karin Söderling* informerade rådet om förvaltningens arbete med implementering av ”Stadens program för delaktighet för funktionsnedsättning 2011-2016” i förvaltningens verksamhetsplanering 2017. Karin informerade även om projektet med en ny begravningsplats på Järvafältet. I projektet skall rådet ingå i en referensgrupp.

Ordföranden och vice ordföranden i rådet hade den 1 december dialog med ordförande och vice ordföranden i kyrkogårdsnämnden där aktuella frågor diskuterades.

Rådet efterlyser i ärendet ”Vision 2040 - ett Stockholm för alla”, fler mål avseende tillgänglighet för funktionshindrade. I övrigt hade rådet inga synpunkter på nämndens ärenden denna dag.

§ 7 Anmälan av beslut fattade av tjänsteman på delegation

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. godkänna anmälan.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-12-07, delegationsbeslut fattade av tjänstemän inom kyrkogårdsförvaltningen, Dnr 1.2-86-2016.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna anmälan.

§ 8 Verksamhetsplan 2017 för kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar

- 1. godkänna föreliggande verksamhetsplan för 2017 och överlämna den till kommunstyrelsen**
- 2. om omslutningsändring om 2,2 mnkr samt att**
- 3. paragrafen begärs omedelbart justerad.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-12-01, Dnr 1.2-1944-2016. Kyrkogårdsförvaltningens verksamhetsplan 2017 utgår från den av kommunfullmäktige antagna budgeten och de mål, indikatorer och aktiviteter som fastslagits där. Stadens vision 2040 "Ett Stockholm för alla" är vägledande för verksamhetsplaneringen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna föreliggande verksamhetsplan för 2017 och överlämna den till kommunstyrelsen
2. om omslutningsändring om 2,2 mnkr
3. om ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser i enlighet med detta utlåtande samt
4. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Kyrkogårdsnämnden beslutade att ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser lyfts ut ur ärendet (att-sats 3) och beslutas om i särskild ordning.

Beslutsgång (att-satser 1 och 2)

Annette Lundquist Larsson m fl (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) lade fram ett gemensamt förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande:

”att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

att avslå förslaget att utreda möjligheterna att anordna Skogkyrkogårdens dag enligt det förslag som tidigare presenterats

att uppdra åt kyrkogårdsförvaltningen att påskynda utredningen av en ceremonilokal på Strandkyrkogården

att uppdra åt förvaltningen att undersöka möjligheterna till att anlägga en kistgravlund eller en kistminneslund

att uppdra åt förvaltningen att tillsammans med fastighetsnämnden och kommunstyrelsen utreda en överföring av fastighetsansvaret i kyrkogårdsnämnden till fastighetsnämnden, samt att därutöver anföras:

För oss är det viktigt att värna skattebetalarnas pengar och använda dessa medel på ett ansvarsfullt sätt och vi ska därför inte ta ut en högre begravningsavgift än nödvändigt. Givet att stadens begravningsfond växer för varje år är det svårt att vidhålla en begravningsavgift på 7,5 öre och i vårt budgetförslag föreslog vi en sänkning till 6,5 öre. Vi anser därför att det är prioriterat att istället hålla begravningsavgiften låg och istället använda de fonderade pengarna så att stockholmarna får valuta för sina pengar.

Det är glädjande att majoriteten noterat behovet av en ceremonilokal på Strandkyrkogården. Behovet blir än mer tydligt när man samtidigt konstaterar att det på flera håll i Stockholms stad finns svårigheter att tillgodose behovet av kistgravar, inte minst i de norra och västra delarna av staden. På Strandkyrkogården finns idag möjlighet att öka antalet begravningsplatser men avsaknaden av ceremonilokaler gör att kyrkogården inte är lika attraktiv. Vi anser därför att arbetet med ett kapell ska påskyndas och att kyrkogårdsförvaltningen får ett skarpt uppdrag att utreda förutsättningarna för att uppföra en sådan byggnad.

Vi anser att man bör se över möjligheten att inrätta en kistminneslund på någon av kyrkogårdarna. Alla önskar inte kremering men önskar anonym gravsättning varför detta borde vara möjligt att erbjuda. Även anläggandet av en kistgravlund, ett gravskick som liknar askgravlundan men för kistor och där anhöriga får närvara vid gravsättning, bör undersökas

Vi stället oss positiva till att stadens ungdomar erbjuds sommarjobb inom kyrkogårdsförvaltningen. Efter två år ser vi dock effekterna av den rödgrönrosa majoritetens förändringar och där förvaltningen påtalar att den nya politiken, där fler anställs och där nya ungdomar tas in varje år, får negativa konsekvenser för kvalitén. Det är problematiskt då det är viktigt att feriearbetet fylls med innehåll för att det ska bli meningsfullt och ge de erfarenheter som är så viktiga för framtiden. Vi tycker därför att det är viktigt att staden och kyrkogårdsnämnden fortsätter att erbjuda sommararbete inom ramen för sin verksamhet men att utgångspunkten ska vara att erbjuda kvalitativa och meningsfulla arbetsuppgifter snarare än att bara mäta i antalet feriearbetare som har fått jobb. Lika viktigt är det också att duktiga sommarjobbare ges möjlighet att återkomma året efter.

Slutligen är vi kritiska till den rödgrönrosa majoritetens förslag att utreda möjligheten att införa Skogskyrkogårdens dag på årsvis basis. Förslaget, som innebär att Nynäsvägen och delar av Tyresövägen stängs av under några timmar en dag om året i syfte att återskapa kyrkogården så som den var på 30-talet, är direkt olämplig och innebär i praktiken att de boende i sydöstradelarna av såväl Stockholms stad som Stockholms län blir isolerade från omvärlden. Det är önskvärt att på olika sätt arbeta med bullerdämpande åtgärder på Skogskyrkogården men det måste också stå i paritet med konsekvenserna det får i andra ändan”.

”Klimatförändringar är en av Stockholms största utmaningar och i omställningen av vår stad måste andelen förnybar energi öka. Stockholm har en hög solinstrålning som kan jämföras med städer i centrala Europa och det finns goda möjligheter att producera egen el genom solen. Stockholms stad uppmanar invånarna att installera solel på sina fastigheter och visar genom en solkarta hur mycket solen strålar på ett visst tak.

Vi anser att det är viktigt att staden själv är föregångare inom förnybar elproduktion och staden har uppsatta mål om att andelen egenproducerad solel ska öka. Kyrkogårdsnämnden har byggnader, till exempel garage, som skulle kunna vara lämpliga för solel. Vi vill därför att förvaltningen ser över vilka byggnader som lämpar sig för att installera solel på och ansöker om finansiering av detta genom stadens klimatmiljard”.

Beslutsgång att-sats 3

Marja Sandin-Wester (MP), Anita Mofors (M) och Lars Richter (M) anmäler jäv gällande beslut om ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser och deltog inte i beslutet.

Eileen Ingulfson (MP) och Cecilia Önfeldt (C) träder in som tjänstgörande ersättare. *Annette Lundquist Larsson (M)* träder in som ordförande.

Kyrkogårdsnämnden beslutar därefter

om ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser i enlighet med detta utlåtande samt att paragrafen begärs omedelbart justerad.

§ 9 Redovisning av utfallet angående feriearbetande skolungdomar sommaren 2016

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. godkänna redovisningen.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-22, Dnr 1.4.1-1495-2016. Kyrkogårdsnämnden uppdrog vid sitt sammanträde 2016-09-21 till förvaltningen, att redovisa utfallet av sommarjobb för skolungdomar 2016. Uppdraget initierades av Annette Lundquist Larsson (M). Förvaltningen skulle även redovisa ”eventuella problem som uppkommit med anledning av de riktlinjer som majoriteten infört”.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna redovisningen.

Beslutsgång

Annette Lundquist Larsson m fl (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) lade fram ett eget förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande:

”att godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt

att uppdra åt förvaltningen att återkomma till nämnden efter sommaren 2017 med en rapport om förvaltningens erfarenheter av att ta emot feriearbetande skolungdomar.

Det är tråkigt att läsa att de farhågor som vi hade inför förändringen av uttagningen till feriearbete för skolungdomar som majoriteten införde inför sommaren 2016 besannades.

Det är viktigt att förvaltningen tar emot sommarungdomar men då sommaren är högsäsong på kyrkogårdarna är det viktigt att de som arbetar där har ett engagemang och intresse för sina arbetsuppgifter. En bra handledning av de sommararbetande är naturligtvis en förutsättning för ett bra resultat men det kräver också engagemang från ungdomarna. Det är viktigt att kyrkogårdsförvaltningens personal känner att de får avlastning och inte onödigt merarbete.

Tidigare kunde ungdomar som visat intresse och gjort ett bra arbete under en sommar ha möjlighet att återkomma sommaren därpå. Detta var uppskattat och det vara flera som tog den chansen vilket var uppskattat av såväl ungdomarna som förvaltningen. Några av dessa ungdomar har sedan gått vidare till säsongsanställning inom kyrkogårdsförvaltningen vilket visar hur viktigt det är med kontinuitet.

Mot bakgrund av vad förvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande är det viktigt att nämnden får en redovisning av kommande sommars erfarenheter av att ta emot feriearbetande skolungdomar”.

§ 10 Kris och beredskapsplan för kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. godkänna förslaget till kris och beredskapsplan.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-23, Dnr 04-1470-2016. I detta ärende redovisas förslag till ny kris och beredskapsplan för kyrkogårdsnämnden. Planen beskriver hur nämnden och förvaltningen skall organisera sitt arbete i en krissituation.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna förslaget till kris och beredskapsplan.

§ 11 Sammanträdestider år 2017

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. godkänna förvaltningens förslag till sammanträdestider för år 2017.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-24, Dnr 1937-2016. Kyrkogårdsförvaltningen föreslår i ärendet sammanträdestider för kyrkogårdsnämnden år 2017. Tiderna är föreslagna utifrån kommunstyrelsens krav på nämnden att inom viss tid avge flerårsbudget, tertialrapporter respektive årsredovisning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna förvaltningens förslag till sammanträdestider för år 2017.

§ 12 Driftentreprenad Skogskyrkogården

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. ge Svevia AB uppdraget som utförare av driftsentreprenaden på norra delen av Skogskyrkogården under perioden 2017-04-01 – 2020-03-31, med möjlighet till förlängning av avtalet med ett år, till en kostnad av 3 587 572 kr per avtalsår. Priset är fast och kommer inte att uppräknas under avtalsperioden**
- 2. begära paragrafen omedelbart justerad.**

Förvaltningen redovisar tjänsteutlåtande i ett ärende daterat 2016-12-09, Dnr 2.4.1-1399-2016. Skötselentreprenaden av Skogskyrkogårdens södra del löper ut 2017-03-31. Entreprenör är Samhall AB. I samband med avtalets utgång återtas denna del av verksamheten i egen regi. Istället upphandlas en ny entreprenad för Skogskyrkogårdens norra del.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. ge Svevia AB uppdraget som utförare av driftsentreprenaden på norra delen av Skogskyrkogården under perioden 2017-04-01 – 2020-03-31, med möjlighet till förlängning av avtalet med ett år, till en kostnad av 3 587 572 kr per avtalsår. Priset är fast och kommer inte att uppräknas under avtalsperioden.
2. begära paragrafen omedelbart justerad.

§ 13 Vision 2040 – ett Stockholm för alla

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. överlämna detta utlåtande som svar på remissen**
- 2. paragrafen begärs omedelbart justerad.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat

2016-11-30, Dnr 1.7-846-2014. Kyrkogårdsnämnden har fått en remiss från kommunstyrelsen med förslag till nytt visionsdokument för Stockholms stad *Vision 2040*.

Visionen utgår från fyra tematiska inriktningsmål som ska utgöra en övergripande vision för stadens styrning och utveckling.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. överlämna detta utlåtande som svar på remissen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Beslutsgång

Annette Lundquist Larsson m fl (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) lade fram ett eget förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande:

”att avslå förvaltningens förslag till beslut, samt därutöver anföras:

För en långsiktig positiv utveckling av Stockholm är det viktigt att formulera en tydlig långsiktig vision för staden, med målsättningar för i vilken riktning som Stockholm ska utvecklas inför framtiden. Det var av detta skäl som Alliansen 2007 tog fram Vision 2030, baserat på bland annat Framtidsutredningen 2007. För att en långsiktig vision ska bli bärkraftig och få brett genomslag inte bara i stadens egna verksamheter utan i Stockholm i stort krävs en grundlig dialog och omsorgsfull beredning av visionens målsättningar. Vi kan konstatera att så inte var fallet när den rödgrönrosa majoriteten beslutade om stadens Vision för 2040. De remissvar som låg till grund för det beslut som kommunfullmäktige fattade i oktober 2015 avsåg inte den aktuella visionen utan revideringen av Vision 2030 som remitterades ett par år tidigare. Det är anmärkningsvärt att majoriteten hanterade ärendet så nonchalant då det både riskerar att devalvera statusen på visionen samtidigt som ärendet saknar en grundlig beredning enligt kommunallagens krav vilket en enig opposition påpekade redan hösten 2015 men detta ignorerades av den styrande majoriteten. Konsekvenserna av detta ser vi nu när Förvaltningsrätten i Stockholm beslutat att upphäva Vision 2040 med hänvisning till brister i ärendets beredning.

Förutom att ärendet inte beretts på ett, enligt kommunallagen, korrekt sätt så är det även uppseendeväckande att majoriteten väljer att hantera ett så

viktigt ärende på detta sätt, inte minst mot bakgrund av de rödgröna partiernas höga tonläge med krav på bred demokratisk förankring. Det blir än en gång tydligt att den rödgrönrosa majoritetens retorik inte går i takt med den politiska praktiken. Lika tydligt är det att den rödgrönrosa majoriteten inte vinnlägger sig om långsiktighet i detta dokument. Genom att så tydligt politisera visionen och knyta den till målen i innevarande års budget väljer majoriteten fullt medvetet att ta risken att visionen upphävs vid ett kommande majoritetsskifte. Det är knappast ett långsiktigt ledarskap för Stockholms utveckling.

Vad avser visionens konkreta innehåll anser vi att det brister på flera punkter. På ett övergripande plan anser vi att hela perspektivet är felvänt. Det aktuella förslaget är ett dokument som endast fokuserar på staden som aktör. Utblickar mot fristående samarbetspartner som kan bidra till att nå målen – ideella organisationer, näringsliv, civilsamhälle, övriga myndigheter och regionala aktörer – är få. Intrycket blir oundvikligen att den rödgrönrosa majoriteten ser stadens egen organisation som tillräcklig för att nå visionens mål. Det tror vi är ett allvarligt beslut som riskerar att leda till att visionen inte kommer att kunna nås.

Så som den rödgrönrosa majoriteten har valt att formulera Vision 2040 för Stockholms stad är det inte möjligt för Alliansen att ställa sig bakom denna. Istället anser vi att den inriktning som det reviderade förslaget till Vision 2030 tar bör vara vägledande för Stockholms långsiktiga utveckling”.

§ 14 Förvaltningschefens information

- *Mats Larsson* informerade om möte med Svenska kyrkan, Kungsängens församling som från den 1 januari 2017 kommer att begränsa möjligheten till muslimska gravsättningar, bl annat från Stockholm, på deras begravningsplats. Förvaltningen kommer att informera berörda begravningsbyråer på möte på Råcksta den 20 december i frågan tillsammans med Kungsängens församling.
- Ordföranden, vice ordföranden samt *Mats Larsson* kommer att ta emot en uppvaktning från förtroendevalda i Gustav Vasa församling den 18 januari 2017. Församlingen vill ha ersättning för kostnader i samband med renovering av Gustav Vasa kyrka och den del som berör kolumbarieverksamheten.

§ 15 Övriga frågor

En ny ersättare i nämnden *Sylvia Lindgren* (S) hälsades välkommen.

Inga övriga frågor anmäldes denna dag.

Annette Lundquist Larsson (M) önskade nämnden och förvaltningen en God Jul och ett Gott Nytt År.

Marja Sandin-Wester (MP) tackade förvaltning och nämnd för gott samarbete och tillönskade samtliga en God Jul och Gott Nytt År.